A JEWISH PUBLIC LIBRARY CANADIAN DAILY HEBREW, LITERARY AND Educational
All Over CANADA And Abroad

THE HEBREW JOURNAL

דער אידישער זשורנאל

פאליטיש אונאפהענגיג נאציאנאל.

א צייטונג וועלכע גיט פרייהייט פון אויסדרוק צו אלע שיכטען.

VOLUME XII No. 4484 | TUESDAY JUNE 2, 1925 | י״ד סיון פרשת נשא, תרפ״ה. | מאראנטא, דינסטאג דער 2־טער יוני, 1925. | PRICE THREE CENTS

N. Y. Public Library 476 Fifth Ave.

וועט ד׳אנונציא פארנעהמען מוסאליני׳ס פלאץ?

הינט צווייטער פארהער פון די דריי אנטלאפענע מיידלאך

אכט ארעסטען געמאכט אין פארבינדונג מיט דער מארד קייס.

הייגט וועלען אין קאונטי פאלים קאורט ערשיינען צום צווייטען מאל די דריי מיידלאך בעסי קערול, דזשעני מעק מיט׳ן ארעסט, פאר אנטלויפען פון פארם דזשייל, וואו זיי האבען זיך געפונען אויף די קלאגען פאר עיסמארדען דער דזשייל אויפזעהערין.

אין צוזאמענהאנג מיט דער דאזיגער קייס זענען נעכטען געמאכט נעווארן ניי ארעסטען, אויף דער קלאגע פאר העלפען די מיידלאך אין זייער פארזוך צו אנטלויפען.

מרס. עדיס נערול, איינע פון די ארעסטירטע איז נעכטען ערשיינען פאר מעדזשיסטרייט ברונאן אין קאונטי קאורט.

אויף דער פראגע פון אסיסטענט קראון אטורני, מר. פרענק מור, אויב די מיידלאך האבען געטראגען זייערע אונטערארמס אין דער נאכט ווען זיי זענען אנטלאפען, האט מרס. נעדוד געענטפערט יא.

זי איז ארויסגעלאזען געווארען אונטער $500 בייל ביז א צווייטען פארהער, וואס וועט פארקומען היינט. עס וועלען היינט אויך ערשיינען די צוויי ברידער ווילאם און דזשיימס נארטאן און לאנארז קווייל, אויף קלאגען פאר העלפען די מיידלאך אנטלויפען מיט נארטאנס אויטאמאביל.

אלטער פראפעסאר געשטארבען

בערלין, יוני, 1. (איטא).

פראפעסאר אלבערט מאס א בהר דער פונ׳ם ארויסגעבער פון בערלינער „טאגעבלאט״ איז דא געסטערן געשטארבען. דער פראפעסאר איז אלט געווען 79 יאהר. פיעלע יאהרען איז ער געווען א קאנסול אין יאפאן.

פארעפענטליכען אידישע נעמען

ווען, יוני, 1. (איטא).

די ווייגער ארבייטער פרעסע, דער אפיציעלער ארגאן פון די האפענקרייזלער האט פארעפענטליכט א ליסטע מיט 300 נעמען פון די פראמינענטעסטע אין עסטרייך. אנגעבענדיג אז זיי זענען די אידישע פיהרער, דאס איז געמיינט אז די האפענקרייצלער באנדע זאל וויסען וועמען צו אטאקירען.

שפעטער האט די ווייגער פאליציי באשטראפט די אנטיסעמיטישע צייטונג פאר׳ן דאזיגען מעשה.

די ח״ץ ברענט און דער עולם שוויצט

דער מאראנטא׳ר עולם האט נעכטען שוין דערפילט דעם זומער מיט זיין גאנצער קראפט. ווייסע ארבעל האבען זיך אומעטום געווארפען אין די אויגען, און איבער די געזיכטער האבען טראפענס שווייס זיך שנעל געקייקעלט. ליט דעם אפיציעלען באריכט פון דעם מעטעראלאדזשיקאל אפיס, האט דער טעראמאמעטער דערגרייכט נעכטען, מיטאג צייט, ביז 84 גראד, ארויפשטייגענדיג אדום צוויי א זייגער ביז ניינציג, אבער פארנאכט צו, איז דער היטעל אין גאנצען פארדעקט געווארען פון שווארצע וואלקענס, און א שלאנס־ רעגען האט נאכגעפאלגט, אפפרישענדיג אביסעל די הייץ.

לוסיען וואולף קאנפעריירט מיט נאטאנזאהנען

וואורשא, יוני, 1. (איטא).

לוסיען וואולף האט היינט דא געהאט א קאנפערענץ מיט סטאניסלאו נאטאנזאהן. אין וואס די קאנפערענץ איז באשטאנען איז ניט באקאנט. ער האט אבער נאך דער „קאנפערענץ״ טעלעפאנירט צו דר. רייך און דר. טהאן זיי זאלען צוריק קומען נאך וואורשא.

מאנטאג איז געווען א פייט טאג אויף דאנדעס סטריט

מאנטאג איז געווען א ביזי טאג. אויף דאנדעס סטריט. איבער׳ן גאנצען סילק געגענט האט מען געקענט באמערקען פיעלע אידישע פרויען. פיעלע האבען געקויפט און אנדערע זענען געגקומען אנקומען די גרויסע בארגיינס.

דער סייל ווערט פארגעזעצט די גאנצע וואך, און א היבש ביסעל בייזענס וועט היינטיגע וואך געטאן ווערען אינ׳ם אידישען סילק צענטער, אויף דאנדעס סטריט וועסט.

פארשיקט אין סיביר פאר זיין א ציוניסט

מאסקווא, יוני, 1. (איטא).

בנימין וואלינסקי וועלכער איז אנגעקלאגט געווארען אז ער איז א ציוניסט און פראפאגאנדירט ציוניזם איז פארשיקט געווארען אין סיביר אויף דריי יאהר צוזאמען מיט זיעבען יונגע אינגלאך און מיידלאך.

חיים קאשעראווסקי פון קיעוו וועלכער איז פארמשפט געווארען ארויסגעשיקט צו זוועדען אין סיביר, דערפאר וואס ער האט באלאנגט צו א ציוניסטישער גרופע, ווערט געהאלטען אין טורמע פאר בדעבענס וועלכע ער איז באגאנגען אין דער צייט ווען ער א האפענגסלאזען צושטאנד. זיין פרוי האט אפגעלירט צו די סאוויעטען בעאמטע, אבער אהן ערפאלג.

איך פארמשפט צום טויט פאר זיין א צגרישער שפיאן

ה. זיידענבערג, א זוהן פונ׳ם ישיר טאמורעד רייבען סוהר ג. זיידענבערג איז דא פון א פאוויעטישען געריכט פונען געווארען שולדיג אין זיין א שפיאן פראוואקאטאר פון דער געווזענער רוסישער אכראנקע. ער איז פונ׳ם געריכט פארמשפט געווארען צום טויט.

ביים משפט איז פעסטגעשטעלט געווארען אז זיידענבערג האט צוויי יאהר נאכאנאנד געהאלטען אין ארויסגעבען צו דער פאליציי רעוואלוציאנערע ארגאניזאציעס און אינדיווידועלע רעוואלוציאנערע טוער.

עס איז אויך פעסטגעשטעלט געווארען אז אין 1908 האט ער ארויסגעגעבען צו דער פאליציי א טעראריסטישע גרופע פון אנארכיסטען קאמוניסטען.

אידישע קאמוניטי צענטערס זאלען זיך פארנעהמען מיט אידישער געשיכטע

פילאדעלפיא, יוני, 1. (איטא).

דר. סירוס אדלער, פרעזידענט פונ׳ם טעמפלאנישען סעמינאר אין אמעריקא און פרעזידענט פונ׳ם דראפסי קאלעדזש האט ביי דער נעכטיגער זיצונג פונ׳ם זיעבעטען יעהרליכען קאנפערענץ פון דער נאציאנאלער אסאסיאציישן פון אידישע קאמוניטי צענטערס געמאכט א שטארקען אפיעל צו די דעלעגאטען זיך צו פאראינטערעסירען מעהר מיט אידישער געשיכטע, אידישער ליטעראטור, און אידישער רעליגיאן.

די אידישע קאמוניטי צענטערס, האט דער דאקטאר ערקלעהרט דארפען נים זיין קיין פלעצער פאר צייטווייליגער הילף נאר דארפען זיין קולטור בענטערס אין די לעצטע צוויי טויזענט יאהר האבען מיר אידען זיך אנטוויקעלט אין א גרויסער קהלה. אונזער הויפט צוועק איז אויפצוהאלטען אונזער רעליגיע. מיר האבען ארויסגעבראכט אויף דער וועלט גרויסע פילאזאפען, גרויסע פעטען, גרויסע היסטאריקער. דאס וואס זיי האבען אונז איבערגעלאזען איז אונזער שטאלץ. די אידישע קאמוניטי בעקומען מוזען זיך דרעכענען מיט די ראזיגע פאקטען ווען זיי אראנזשירען זייערע פראגראמען. מעהר צייט מוז פאר דעם אוועקגעגעבען ווערען און מען טאר עס באר קיין פאל ניט אונטערשעצען.

ביי דער קאנפערענץ זענען פאר טראטען דעלעגאטען פון איבער זיבעציג קאמוניטי צענטערס פון איבער׳ן גאנצען לאנד.

בען מיר אידען זיך אנטוויקעלט אין א גרויסער קהלה, אונזער הויפט צוועק איז אויפצוהאלטען אונזער רעליגיע. מיר האבען ארויסגעבראכט אויף דער וועלט גרויסע פילאזאפען, גרויסע פעטען, גרויסע היסטאריקער. דאס וואס זיי האבען אונז איבערגעלאזען איז אונזער שטאלץ. די אידישע קאמוניטי בעקומען מוזען זיך דרעכענען מיט די ראזיגע פאקטען ווען זיי אראנזשירען זייערע פראגראמען. מעהר צייט מוז פאר דעם אויסגעגעבען ווערען און מען טאר עס באר קיין פאל ניט אונטערשעצען.

אונטערדריקען העברייאישע שפראך אין ירושלים

ירושלים, יוני, 1, (איטא).

די אראבער עקזעקוטיווע האט ארויסגעלאזען א שארפע פראקלאמאציע געגען דעם חלה נעזעץ, וועלכער איז באשטעטיגט געווארען פון סער הערבערט סעמיועלס, איידער ער האט רעזיגנירט אלס היי קאמישיאנער פון פאלעסטינא.

אין דער פראקלאמאציע זאגט די אראבער עקזעקוטיווע, אז דער האזיגער חלה נעזעץ איז א זעהר געפעהרליכער, ווייל די חלה וועט ווערען א פאליטישע קערפערשאפט.

אידישע שטאדט־טאטעס

פון ירושלים רעזיגנירען

די אידישע פארטרעטער אינ׳ם ירושלימער מוניציפאלען קאנסיל האבען אלע צוזאמען רעזיגנירט פון קאנסיל, נאכדעם ווי זיי האבען זיך באראטען מיט די אידישע פארטייען פון אלע שטעטען פאר דעם צוועק.

דער סכסוך איז ארויסגעקומען צוליעב דעם וואס די אידישע פארטרעטער צום שטאדט־ראט האבען געפאדערט אז עס זאל אויך זיין א אידישער טעק רעטער וועלכער זאל פארשרייבען די פראטאקאלען אין העברייאיש. דער מעיאר פון ירושלים האט עס אנגטאנט. און פאליליך איז נאר געווען איין סעקרעטאר וועלכער פארשרייבט אין אראביש. די האנדלונג פון די אידישע פארטרעטער איז גוטמהייסען געווארען פון אלע אידען.

פייערדען דעם יום טוב שבועות

אויף אן אומגעוועהנליכען שפחנעס אופן איז דער יום טוב שבועות געפייערט געווארען פון אלע ארבייטער איבער גאנץ פאלעסטינא. אין אלע ארבייטער קאלאניעס זענען ארגאנזירט געווארען גרויסע פאראדען. אין עמק זענען האבען צוויי טויזענט ארבייטער מיט זייערע פרויען און קינדער מארשירט איבער די גאסען מיט בלומען, קארן זאנגען און מיט געזאנג.

אזוי פרעהליך פראווען שבועות האט איפלו פאלעסטינא שוין לאנג ניט געזעהן ווי עס איז געטאן געווארען דאס יאהר.

אידען צוטרייבען פון שמעון בן יוחאי׳ס קבר

טויזענטער אידען האבען זיך ווי געוועהנליך א טאג נאך שבועות צוזאמענגעקליבען אויף שמעון בן יוחאי׳ס קבר און האבען געשריען לאנג לעבען זאל באלפור! לאנג לעבען זאל אוגזער פאר טערלאנד! איינינע האבען געשריען: שמעון, אונזער פאטער! מיר האבען שוין ווידער אונזער פאטערלאנד!

פאליציי איז אנגעקומען און האט צוטרייבען די דעמאנסטראנטען. דערביי זענען איינינע פארוואונדעט געווארען.

קאנאדער שולען געלויבט אויפ׳ן צוזאמענפאהר

ראטשעסטער, יוני, 1. (איטא).

די ערשטע צוויי ריזענען פון דעם שולען צוזאמענפאהר, זענען דא געבטען אפגעהאלטען געווארען, אויף וועלכע וויכטיגע פראגען זענען באשפראכען געווארען.

די ערשטע זיצונג איז באנעקומען אונטער דער פארזיצונג־ערשאפט פון א. לעווין פון ראטשעסטער, ה. מ. הירשענזוהן פון טאראנטא און מאשעוויצקי פון ניו־יארק זענען געווען די סעקרעטארען, און אין דער רעזאלוציאנס קאמיטע זענען ארויסגעגאנגען די פאלגענדע: דר. קויפמאן, נינגאלד, וויסמאן, העסטרין מייערא וויטש, דער טשערמאן און גאלדשטיין. י. ענטען האט גערעדט וועגען די ציעלען פון די פאלקס שולען, און האט דערקלערט אז א פאראייניגטע טעטיגקייט פאר די מאדערנע אידישע נאציאנאלע פאלקס שולען. ער האט אויך פארטיידיגט אייניגע רעזוליציעס פון דער פראגראם.

מייערא וויטש פון ניו־יארק, האט גערעדט וועגען די נוצען פון העברייאיש אין די אידישע פאלקס שולען.

די צווייטע זיצונג נאך פארגעקומען אונטער דער פארזיצענדערשאפט פון מר. בראון. סעקרעטאר גאלדשטיין האט געלייענט א באריכט וועגען דער גרויסער אקטיוויטעט פון די נאהענט צו פופציג שולען אין די פאראייניגטע שטאטען און קאנאדע. אלס ביישפיעל האט ער געבראכט דעם גלענצענדען צושטאנד אין די מאנטרעאלער פאלקס שולען, וואו עס לערנען ארום אכט הונדערט קינדער. אין דער יעהרליכער בודזשעט איז אכטן צוואנציג טויזענט דאלאר. כמעט דער זעלבער צושטאנד, אבער אויף א קלענערען מאסשטאב איז אויך אין ווינניפעג, וואו עס לערנען ארום 450 קינדער, און דער יעהרליכער בודזשעט איז צוועלף טויזענט דאלאר. ער האט רעקאמענדירט א צענטראלען שול קאמיטעט, מיט א מיניומום בודזשעט פון צוועלף טויזענט דאלאר, וואס זאל געדעקט ווערען פון דעם פארבאנד און די שולען.

דר. קאופמאן האט גערעדט וועגען דעם אידישען סעמינאר.

מאנטאג איז געווען דער לעצטער טאג פונ׳ם צוזאמענפאהר, און אין פארלויף פונ׳ם טאג זענען אנגענומען געווארען דריי וויכטיגע באשלוסען, ווי אז דער שולקורס זאל זיין א זעקס יעהריגער, אז מען זאל גרינדען קינדער גארטענס, אז מען זאל לערנען אידיש און העברייאיש, אז עס זאל געשאפען ווערען א פארבאנד פון אלע שולען מיט אזא פראגראם און אז דער הויפט־אפיס זאל זיין אין ניו־יארק.

די קאנווענשאן איז געווען דער לעצטער טאג פונ׳ם צוזאמענפאהר, און אין פארלויף פונ׳ם טאג זענען אנגענומען געווארען אין די אויבערסטע באשלוסען, ווי אז דער שולקורס זאל זיין א זעקס יעהריגער, אז מען זאל גרינדען קינדער גארטענס, אז מען זאל לערנען אידיש און העברייאיש, אז עס זאל געשאפען ווערען א פארבאנד פון אלע שולען מיט אזא פראגראם און אז דער הויפט־אפיס זאל זיין אין ניו־יארק.

די קאנווענשאן איז געווען דער לעצטער טאג פון דער אידישער פאלקס שולען, וואו אין דער פארזיצונג פון דעם פארבאנד פון אלע שולען מיט אזא פראגראם, אז עס זאל אויך זיין א אידישער טעק רעטער, אז פארשרייבען די פראטאקאלען אין העברייאיש. דער מעיאר פון ירושלים האט עס אנגטאנט. און פאליליך איז נאר געווען איין סעקרעטאר וועלכער פארשרייבט אין אראביש. די האנדלונג פון די אידישע פארטרעטער איז גוטגעהייסען געווארען פון אלע אידען.

ווערען באנריסען אמעריקאנער ציוניסטישע קאנווענשאן

ניו־יארק, יוני, 1, (איטא).

די אמעריקאנער ציוניסטישע קאנווענשאן וועלכע וועט זיין אין וואשינגטאן, וועט האבען אלס איהרע הויפטגעסט סעקרעטערי אה סמיט מר. פעלאנ און דעם ברוטישען אמבאסאדאר עזמע האוארד.

נעמען צו דזשוקטערי פאר פופציג טויזענט דאלאר

באפאלא, יוני, 1.

בעת איינער פון די אנגעשטעלטע אין דער ליווי דזשוקעדי סטאר, אויף 483 מען סט. האט היינט אין דערפריה געגעבען די סטאר, זענען פלוצלונג ארויסגעקומען א גרופע פון פינף פערזאן און האבען איהם צוגעמאכט מיט זיין איינענגעמיטער מר. מארטין ליווי און די איבערינע דריי אנגעשטעלטע געשמיידט די הענט מיט די פיס, צוגעבונדען זיי צו א אייזערנעם שטאנג פון א פענסטער און דערווייל פארנומען דזשוקעדי אין ווערט פון פופציג טויזענט דאלאר.

קאנפיסקירען פאר 100 טויזענט דאלאר דימענטען

סאנט אלבאנס, יוני, 1.

די קאסטאמס בעאמטע פון ראוסעס פאינט, ניו־יארק, האבען אפגענומען פאר איבער 100 טויזענט דאלאר דימענטען און האבען ארעסטירט אברהם טרעפעל און הערני מארנאלין פאר שמוגלערי.

די צוויי אידען האבען די קאסטאמס בעאמטע געהיט ווען זיי האבען פאר לאזען פאריי נאך אמסטערדאם פון וואנען זיי האבען נענומען א שיף נאך ניו יארק.

די קאסטאמס בעאמטע זענען געווארען זעהר שטרענג און היטען יעדען, אויף וועמען עס פעלט א פארדאכט פון שמוגלעריי.

האבען געוואלט קידנעפען מערי פיקפארד

לאס אנדזשעלעס, יוני, 1.

א פארשווערונג צו קידנעפען די בארמטע מוואוי אסטריס מערי פיקפארד, איז דא ענטדעקט געווארען, ווען די פאליציי האט ארעסטירט דריי פארדעטיגטע פערזאן טשארלז הי. סטיווענס, אדריאן דזשיימס וואורט און קלאוד א. האלקאמב.

לויט ווי די פאליציי גיט איבער האבען די דריי חברהליים, וועלכע האבען אנב א לאנגען פאליציי־ רעקארד, געווארט אין זייערע אויטאמאביל לעבען מערי פיקפארד׳ס סטודיא, פלא נעדיג צו מאכען אן איבערפאל אויף איהר ווען זי וועט אריינגעהן פון סטודיא.

עס איז ניט קיין „קראם וואירד פאל״

די געשוכטע פון די אידען אין קענעדע איז ניט קיין „פאל״, וואס איהר דארפט זיך יעצט לערנען טרעפען.

„דער אויד אין קאנאדע״ פון א. ריינווין איז געשריבען אין א פאפולערער און לייכטער שפראך, וואס אלע קענען פארשטעהן.

און עס איז אויך לייכט צו באקומען, ווייל די געשיכטע ווערט יעצט פארקויפט אין אפיס פון „ישורנאל״, 251 קווין וועסט.

אידישע שטימען

אונדזער פראבלעם

אין אונדזער לאנד, אין אונדזער שטאט, אין אונדזער אידישע קהלה, אין אונדזער אידישע אלגעמיינע, אין אונדזער אידישע פאלקס־לעבען, אין אונדזער אידישע אלגעמיינע מיינונג, אין אונדזער אידישע אלגעמיינע פרעסע, אין אונדזער אידישע אלגעמיינע ליטעראטור, אין אונדזער אידישע אלגעמיינע שול, אין אונדזער אידישע אלגעמיינע ארבעט, אין אונדזער אידישע אלגעמיינע לעבען, אין אונדזער אידישע אלגעמיינע אידישע אלגעמיינע אידישע אלגעמיינע